

Olifantengras of miscanthus brengt recordopbrengst met 25 ton droge stof

Megagrass miscanthus

Het areaal miscanthus of olifantengras neemt zienderogen toe in Nederland en België. Met hoge opbrengsten en een lage input is de teelt bij uitstek geschikt als groene grondstof. Voor de veehouderij wordt de toepassing als stalstrooisel onderzocht.

tekst Annelies Debergh

Nog niet vaak zijn de torenhoge stengels van het reuzengras miscanthus in het landschap te zien. Toch is het areaal van het zogenaamde olifantengras of met de wetenschappelijke naam *Miscanthus giganteus* aan een opmars bezig. In België lag het teeltareaal afgelopen jaar op honderd hectare, in Nederland was dat tot voor kort vijftig hectare. Filip Baecke is met zijn bedrijf Cradle Crops leverancier van plantmateriaal en ziet de vraag stijgen. 'Vanuit de melkveehouderij komt de vraag om het product als strooisel in de boxen te gaan gebruiken', zegt Baecke. Al sinds 2009 is Cradle Crops bezig met het vermeerderen van de wortels of rizomen van miscanthus, het uitgangsmateriaal voor de teelt. Het bedrijf doet ook aan teeltbegeleiding. 'Nu

komt de vraag echt op gang', legt hij uit. 'Dat komt vooral doordat de strooiselkosten fors zijn opgelopen.' Bovendien is het gewas zeker zo geschikt als andere strooiselsoorten, vertelt Filip Baecke. 'De opname van mest en urine is bij miscanthus zeker zo goed als bij stro. Door het merg in de stengels neemt het gehakselde materiaal meer vocht op dan bijvoorbeeld stro.'

Leverancier groene energie

Bij het Vlaamse praktijkcentrum land- en tuinbouw Inagro in Beitem ligt een perceel miscanthus dat binnenkort voor de eerste keer wordt geoogst. 'Vlaamse telers richten zich vooral op de verbranding van het product voor verwarming op het eigen bedrijf', ziet Emilie Snauwaert, on-

Miscanthus giganteus of olifantengras

Miscanthus giganteus of olifantengras is een tropische grasoort. Miscanthus is een meerjarige teelt die geschikt is als groene grondstof. De plant kan in een groeiseizoen 3,5 tot 4 meter hoog worden. De vermeerdering gebeurt door ondergrondse wortels of rizomen.

De plant heeft een productieve levensduur van vijftien tot twintig jaar. Pas vanaf het tweede jaar kan het gewas

geoogst worden. De hoeveelheid biomassa kan vanaf het tweede jaar oplopen van twintig tot vijftig ton droge stof per hectare. Tijdens de wintermaanden daalt het vochtgehalte tot minder dan vijftien procent in het voorjaar, waardoor richting achttien ton droge stof per hectare geoogst kan worden. Het oogsten kan met een hakselaar met kemperbek.

derzoeker bij Inagro. 'Miscanthus geldt dan als vervanging van stookolie. Met een hectare miscanthus kan tot 8000 liter stookolie bespaard worden. Bij hoge stookolieprijzen is de teelt financieel heel interessant.'

Het gebruik als boxstrooisel in de rundvee-sector is in Vlaanderen minder bekend. 'Maar er komt ook meer en meer interesse van spaanplaatfabrikanten die miscanthus als een alternatieve groene grondstof willen gebruiken. Die interesse groeit langzamerhand.'

Gepast voor veenweidegebieden

Het Veenweiden Innovatiecentrum is een proef gestart naar de mogelijkheden van olifantengras. 'Als we kijken naar zuivere veenweidebedrijven, dan is er vaak vijf tot tien procent van de grond over om koeien te voeren', vertelt Frank Lenssinck, directeur van het Innovatiecentrum Zegveld. 'De vraag is wat te doen met die hectaren. Het is dan juist nuttig om zaagsel of stro door eigen teelten te kunnen vervangen.'

Saldoberekeningen wijzen op een rendement tussen de 1200 en 1500 euro per hectare van olifantengras met een opbrengst van twintig ton droge stof. 'Dat is een hoog saldo voor veenweidebedrijven', vindt Lenssinck. Hij maakt de vergelijking met mest scheiden. 'Vergeleken met mestscheiding waarbij de dikke fractie als boxvulling wordt gebruikt, is miscanthus financieel interessanter. Daarbij is gescheiden mest in de box een risico voor de uiergezondheid, dat is niet zo met miscanthus.'

Half mei wordt achttien hectare olifantengras bij vijf verschillende melkveehouders geplant. 'De bedoeling is om het gehakselde materiaal in diepstrooiselboxen te gebruiken', gaat Lenssinck verder. 'Een van de veehouders wil het in een nieuwe vrijloopstal gebruiken. Het aantal vrijloopstallen neemt toe en dan is het best mogelijk dat de prijs van houtsnippers ook navenant gaat stijgen. Op het moment dat je de houtsnippers voor een vrijloopstal zelf kunt produceren, ben je niet meer afhankelijk van de markt. Miscanthus is dan een goed alternatief.'

Bijkomend voordeel van de teelt van olifantengras is dat het de afbraak van veen tegengaat. Door de vorming van een enorme wortelmassa en teruglevering van het blad voegt het zelfs wat toe.

Lenssinck wijst ook op de hoogte van de plant. 'Een lelijke stal kan door de vier meter hoge miscanthus beter worden ingepast in het landschap. En bij een stal met open zijkanalen is geen windbreekgas meer nodig. Er zijn nog veel mogelijkheden.' Het grote gewas heeft ook een nadeel. 'Als we de veengronden met miscanthus volzetten, dan is het vanzelfsprekend mogelijk dat daar protest op komt', zegt Lenssinck. Maar met het beperkte miscanthusareaal is het nog lang niet zover. |

Frans-Jan ter Beek: 'Gebruiken als boxstrooisel, rest verkopen'

Omdat maisteelt op zijn grond in Muiden geen optie is, richtte melkveehouder Frans-Jan ter Beek zijn aandacht op de teelt van olifantengras. 'De grond is hier

niet draagkrachtig genoeg', legt hij uit. Meerdere factoren speelden mee. 'Miscanthus is een goede structuur aanbrenger en de strooiselkosten zijn toch behoorlijk gestegen.'

Binnen enkele weken legt de melkveehouder twee hectare olifantengras aan. 'Het land wordt geploegd en zaaiklaar gemaakt en dan kan het gewas geplant worden.'

De aanlegkosten van een hectare miscanthus liggen op 2500 euro, waarvan een deel via subsidie kan worden teruggevorderd. 'De opbrengsten zijn berekend op 1400 tot 1500 euro', gaat Ter Beek verder. Na het tweede jaar kan pas

voor het eerst geoogst worden. 'Wat ook meespeelt, is dat het een erg makkelijke teelt is. Miscanthus heeft genoeg aan een kleine bemesting in het voorjaar en behoeft geen extra kunstmest.'

De melkveehouder wil het gehakselde product met name als boxstrooisel gebruiken, zowel bij het melkvee als in de potstal bij het jongvee. Het overige deel kan verkocht worden voor de productie van spaanplaten. 'De bedoeling is in elk geval om het product zo hoog mogelijk in de markt te zetten. Verbranden geeft een mooie bodem in de markt qua prijs, maar is pas de laatste optie. Dat kan altijd nog.'